

Briselē, 21.5.2013
COM(2013) 292 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Migrācijas ietekmes palielināšana uz attīstību

**ES ieguldījums ANO Augsta līmeņa dialogā un turpmākie soļi pretim attīstības un
migrācijas saiknes paplašināšanai**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Migrācijas ietekmes palielināšana uz attīstību

ES ieguldījums ANO Augsta līmeņa dialogā un turpmākie soļi pretim attīstības un migrācijas saiknes paplašināšanai

1. IEVADS

Augsta līmeņa dialogs (ALD) par starptautisku migrāciju un attīstību, kas notika 2006. gada septembrī, bija pirmais augsta līmeņa pasākums, ko rīkoja ANO Ģenerālā Asambleja un kas bija pilnībā veltīts starptautiskās migrācijas un attīstības daudzdimensionālo aspektu apspriešanai. Otrais ALD notiks 2013. gada 3.–4. oktobrī.

Migrācija arvien vairāk nonāk starptautiskās uzmanības lokā un tiek atzīta par spēcīgu attīstības dzinējspēku gan izcelsmes valstīs, gan galamērķa valstīs. To cita starpā apliecina 2012. gada ziņojums *Realizing the Future We Want for All* (Domājot par nākotni, kādu vēlamies ikvienam), kuru sniedza ANO Sistēmas darba grupas jautājumos par ANO attīstības programmu pēc 2015. gada un kurā atzīts, ka migrācija ir globālās iedzīvotāju dinamikas būtiska dimensija un ļauj īstenot iekļaujošu ekonomisko un sociālo attīstību.

Arvien lielāka personu reģionālā un globālā mobilitāte, strukturālās izmaiņas pasaules ekonomikā un pašreizējā ekonomiskā krīze rada jaunas iespējas un uzdevumus izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstīm. ALD 2013. gadā ir vienreizēja iespēja censties izstrādāt pasaules mēroga programmu efektīvai, iekļaujošai migrācijas pārvaldībai un noteikt pasākumus, ar kuriem veicinātu migrantu lomu inovācijā un attīstībā. ALD galvenā tēma 2013. gadā ir “konkrētu pasākumu noteikšana nolūkā stiprināt saskanību un sadarbību visos līmeņos, lai vairotu starptautiskās migrācijas sniegtos ieguvumus gan migrantiem, gan valstīm un tās svarīgo saistību ar attīstību, vienlaikus samazinot negatīvo ietekmi”.¹

Maksimāla migrācijas pozitīvās ietekmes palielināšana uz attīstību ir svarīga ES politikas prioritāte, ko apliecina tās divējāda politiskais satvars šajā jomā. Migrācija un attīstība ir viena no četrām prioritārajām jomām Vispārējā pieejā migrācijai un mobilitātei (*GAMM*)², kura sniedz visaptverošu ES ārējās migrācijas politikas sistēmu. Turklāt migrācija ir konkrēta prioritāte ES Pārmaiņu programmā³, kurā izklāstīts ES attīstības politikas satvars. Migrantu perspektīvai ir centrālā vieta *GAMM*, un migrantu cilvēktiesību nostiprināšana ir prioritāte visās ES darbībās migrācijas un attīstības jomā.

Šā paziņojuma mērķis ir divējāds. Tas sniedz pamatu ES un tās dalībvalstu (turpmāk – ES) kopīgai nostājai ALD, tostarp galvenos punktus stiprinātas pasaules mēroga sadarbības saistībā. Tādēļ 2.-5. nodaļa ir strukturēta atbilstoši tēmām, kas tiks apspriestas ALD četrās apaļā galda diskusijās. Turklāt paziņojuma 6. sadaļā ir ierosināts, kā ES savā politikā un praksē varētu paplašināt saikni starp migrāciju un attīstību un veikt pasākumus, lai sistemātiski pievērstu uzmanību migrācijas un mobilitātes lomai ilgtspējīgas attīstības procesā. Tādējādi šī sadaļa ir atbilde uz Padomes aicinājumu īstenot “vērienīgāku un vairāk uz nākotni vērstu” pieeju migrācijai un attīstībai ES līmenī, kā noteikts Padomes 2012. gada 29. maija secinājumos par *GAMM*.

¹ ANO Ģenerālās Asamblejas 2012. gada 21. decembra rezolūcija 67/219.

² COM(2011) 743 galīgā redakcija, Paziņojums “Vispārējā pieeja migrācijai un mobilitātei”.

³ COM(2011) 637 galīgā redakcija, Paziņojums “ES attīstības politikas ietekmes palielināšana: Pārmaiņu programma”.

2. PIRMĀ APAĻĀ GALDA DISKUSIJA. STARPTAUTISKĀS MIGRĀCIJAS IETEKMES UZ ILGTSPĒJĪGU ATTĪSTĪBU NOVĒRTĒJUMS UN ATTIECĪGO PRIORITĀŠU NOTEIKŠANA, ŅEMOT VĒRĀ ATTĪSTĪBAS PAMATPROGRAMMAS SAGATAVOŠANU LAIKPOSMAM PĒC 2015. GADA

2.1. Nepieciešamība pēc plašāka redzējuma par saikni starp migrāciju un attīstību

Diskusijas par migrāciju un attīstību parasti ir bijušas vērstas uz nedaudziem jautājumiem, tostarp, naudas pārvedumiem, diasporu, intelektuālā darbaspēka emigrāciju un cirkulāro migrāciju, prioritāti piešķirot migrācijai uz ESAO valstīm, nevis migrācijai starp valstīm, kurās ir zemi un vidēji ienākumi. Aizvien ir iespējams uzlabot politikas virzienus un to īstenošanu šajās “tradicionālajās” jomās, tostarp ES līmenī⁴, taču nepieciešams spert soli tālāk, jo ar šādu pieeju nepietiek, lai visaptveroši risinātu visus aktuālos jautājumus.

Visas pasaules valstis saskaras ar iedzīvotāju pārvietošanos, un šķiet, ka šī tendence kļūs izteiktāka. No pašlaik pasaulē lēstajiem 214 miljoniem starptautisko migrantu lielākā daļa (150 miljoni) ir to valstu pilsoņi, kuras nav ESAO locekles. Starptautiskā migrācija pārsvarā notiek reģionu ietvaros, galvenokārt jaunattīstības pasaulē. Piemēram, tiek lēsts, ka vairāk nekā 80 % visu Āfrikas migrantu uzturas citās Āfrikas valstīs.

Turklāt **migrācija jaunattīstības valstu robežās** ir svarīga parādība, kas rada iespējas un uzdevumus līdzīgi starptautiskai migrācijai, tomēr tā bieži netiek ņemta vērā.

Papildus ciešajai saiknei ar migrāciju attīstība arī veicina **mobilitāti** (uzņēmēju, darba ņēmēju, studentu, tūristu, personu, kas apciemo ģimenes locekļus, utt. īstermiņa apmeklējumi) un ir no tās atkarīga. Mobilitāte ir būtisks elements, stiprinot globālajos dienviņos pilsētas kā attīstības centrus un ekonomiskās, sociālās un kultūras apmaiņas krustpunktus, un veicina jaunattīstības valstu ekonomikas integrāciju reģionālajos un pasaules tirgos.

Piespiedu migrācija joprojām ir pasaules mēroga problēma. Lielais vairums no vairāk nekā 15 miljonus lielā pasaules bēgļu kopskaita dzīvo jaunattīstības valstīs, bieži ieilgušos apstākļos, kas rada būtiskas problēmas uzņemošajām kopienām. Tomēr bēgļu un citu piespiedu migrantu klātbūtne var arī radīt jaunas iespējas un dot labumu valsts un vietējai ekonomikai, liekot lietā bēgļu cilvēkkapitālu, tostarp nodrošinot darba prasmes, un radot pieprasījumu pēc precēm un pakalpojumiem. Pasākumi bēgļu potenciāla izmantošanai, lai veicinātu attīstību, uzlabo viņu pašpaļāvību un tādējādi stiprina bēgļu aizsardzības kvalitāti, nesot labumu arī uzņemošajām valstīm.

Arvien lielāka ietekme uz migrāciju un mobilitāti ir arī **klimate pārmaiņām** un vides degradācijai, un, kā liecina pašlaik pieejamā informācija, nākotnē vairums ar minētajiem aspektiem saistītās pārvietošanās notiks vai nu jaunattīstības valstu iekšienē vai starp tām⁵.

Migrācija un mobilitāte spēcīgi ietekmē – gan pozitīvi, gan negatīvi – izcelsmes un galamērķa valstu, kurās ir zemi un vidēji ienākumi, virzību uz ilgtspējīgu **ekonomisko, sociālo un vides attīstību**.

- **Izcelsmes valstu** ekonomiskajiem ieguvumiem no migrācijas ir skaidras liecības, tostarp var minēt ieguldījumu nabadzības mazināšanā, pateicoties emigrantu naudas pārvedumiem un diasporas ieguldījumu iniciatīvām. Diasporas finanšu, sociālais un cilvēkkapitāls var arī tieši veicināt sociālās attīstības mērķu, tostarp tūkstošgades

⁴ Komisijas dienestu darba dokumentā par migrāciju un attīstību (SEC (2011) 1353 galīgā redakcija), kas pievienots Komisijas 2011. gada 18. novembra paziņojumam “Vispārējā pieeja migrācijai un mobilitātei”, ir ietverti vairāki ierosinājumi šajā jomā.

⁵ SWD(2013) 138 *final* Komisijas dienestu darba dokuments par klimata pārmaiņām, vides degradāciju un migrāciju.

attīstības mērķu (TAM) veselības un izglītības jomā, sasniegšanu. Tāpat naudas pārvedumi un citi migrantu ieguldījumi var palīdzēt labāk pielāgoties klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei uz izcelsmes kopienām. Darba iespējas ārvalstīs var arī palīdzēt motivēt jauniešus apgūt atbilstīgas prasmes. Tomēr ietekme uz cilvēku attīstību ir kompleksa, par ko liecina bažas par intelektuālā darbaspēka emigrāciju un migrācijas negatīvās sociālās sekas, ko izbauda palicēji. Piemēram, migrācija, kas pastiprina intelektuālā darbaspēka emigrāciju un veselības aprūpes jomas darbinieku nevienmērīgu izvietojumu pasaulē, var negatīvi ietekmēt TAM veselības jomā.

- **Galamērķa valstīs** labi pārvaldīta migrācija var palīdzēt novērst darbaspēka trūkumu tirgū, nodrošināt darbaspēku, lai veicinātu strukturālu ekonomisku pārveidi, pateicoties migrantu dinamismam, veicinātu inovāciju un dotu ieguldījumu sociālā nodrošinājuma sistēmās. Migrācija un mobilitāte var radīt problemātiskas situācijas urbanizācijas pārvaldībā, tomēr tās ir arī būtiskas, lai pilsētas būtu izaugsmes centri. Nepastāvot efektīvai pārvaldībai, migrācijas izmaksas var būt ievērojamas, un tas var radīt sociālo spriedzi attiecībās ar uzņemošajām iedzīvotāju grupām, ko bieži izmanto populistiski spēki, un spiedienu uz ierobežotajiem resursiem. Nekontrolēta migrācija var arī saasināt drošības draudus, īpaši valstīs, kurās situācija ir nestabila.

Tādēļ migrācija **attīstībai rada gan iespējas, gan uzdevumus**. Tai neapšaubāmi ir bijusi pozitīva ietekme uz centieniem sasniegt daudzus TAM. Tomēr slikti pārvaldītas migrācijas negatīvās sekas var arī kavēt virzību uz ilgtspējīgu attīstību.

2.2. Migrācija un attīstības pamatprogramma pēc 2015. gada

Komisija atzinīgi vērtē to, ka pieaug vēlme tādus attīstības veicinātājus kā migrācija un mobilitāte iekļaut ANO attīstības programmā pēc 2015. gada⁶. Tā arī aicina apspriest, vai var izstrādāt kvalitātes rādītājus dažādiem migrācijas pārvaldības aspektiem. Ir jāpieliek visi pūliņi, lai panāktu, ka ALD devums šajos jautājumos ir atbilstīgs šim plašākajam procesam pēc 2015. gada un tiek tajā iekļauts.

Šajā kontekstā diskusijas par iedzīvotāju dinamiku programmā pēc 2015. gada un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un demogrāfiju pēc 2014. gada pārskats ir laba iespēja pievērsties attīstības uzdevumiem un iespējām, ko migrācija un mobilitāte rada attīstībai, tostarp saiknēm ar pasaules mēroga darba tirgus attīstības tendencēm, plašākām demogrāfiskajām tendencēm dažādos reģionos un iedzīvotāju pārvietošanos jaunattīstības valstīs.

2.3. Galvenie punkti ALD

- *Migrācija un mobilitāte ir jāatzīst par attīstību “veicinošiem faktoriem”.* Tās būtu jāņem vērā visiem attīstības procesu dalībniekiem visos līmeņos un jāiestrādā attīstības pamatprogrammā pēc 2015. gada. Migrācijas efektīvas pārvaldības veicināšana ir būtiska, lai gūtu maksimālu migrācijas pozitīvo ietekmi un līdz minimumam samazinātu tās negatīvo ietekmi uz attīstību.
- *Attīstības un migrācijas programma būtu jāpaplašina⁷.* Būtu jāatzīst migrācijas plūsmu arvien lielākā nozīme jaunattīstības valstu iekšienē un starp tām, un valstu un reģionu attīstības politikā būtu jāņem vērā to pozitīvā un negatīvā savstarpējā saikne ar ekonomisko un sociālo attīstību.

⁶ Eiropas Komisijas nostāja par attīstības programmu pēc 2015. gada ir izklāstīta COM(2013) 92 *final* Paziņojumā “Cilvēka cienīgu dzīvi visiem: nabadzības izskaušana un ilgtspējīgas nākotnes nodrošināšana pasaulē”.

⁷ Šajā sakarā ES līmenī veicamie pasākumi ir aprakstīti 6. nodaļā.

- *Nepieciešams vairāk apsvērt savstarpējās saiknes starp klimata pārmaiņām, vides degradāciju un migrāciju, īpaši attīstības kontekstā.*

3. OTRĀ APAĻĀ GALDA DISKUSIJA. PASĀKUMI VISU MIGRANTU CILVĒKTIESĪBU IEVĒROŠANAS UN AIZSARDZĪBAS NODROŠINĀŠANAI, ĪPAŠI ATTIECĪBĀ UZ SIEVIETĒM UN BĒRNIEM, KĀ ARĪ MIGRANTU KONTRABANDAS UN CILVĒKU TIRDZNICĪBAS NOVĒRŠANAI UN APKAROŠANAI UN SAKĀRTOTAS, LIKUMĪGAS UN DROŠAS MIGRĀCIJAS NODROŠINĀŠANAI

3.1. Visu migrantu cilvēktiesības

Migrantu un bēgļu tiesību ievērošana ir **ES politikas jomu būtiska sastāvdaļa**. ES ir labi izstrādāta politika migrantu tiesību aizsardzībai. Pēdējo desmit gadu laikā ES ir pieņēmusi vairākas direktīvas nolūkā nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi tādās jomās kā nodarbinātība, izglītība un apmācība. Vienlīdzība ir noteikta Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un ES Pamattiesību hartā, kas attiecas gan uz ES pilsoņiem, gan uz ārpussavienības valstu valstspiederīgajiem.

ES noteikumos migrācijas jomā ir paredzēti līdz šim augstākie standarti migrantu **sociālā nodrošinājuma tiesību** jomā. Piemēram, pēc piecu gadu ilgas likumīgas uzturēšanās ārpussavienības valstu valstspiederīgie, ja viņi atbilst konkrētiem nosacījumiem, iegūst tādas pašas tiesības kā ES dalībvalstu valstspiederīgie attiecībā uz sociālo nodrošinājumu, sociālo palīdzību un sociālo aizsardzību⁸.

ES ir apņēmusies **cīnīties pret rasismu, ksenofobiju un diskrimināciju**, kas vērsta pret migrantiem un cilvēkiem ar migrantu izcelsmi (piemēram, otrās un trešās paaudzes migrantiem), un nodrošināt taisnīgu attieksmi pret ārpussavienības valstu valstspiederīgajiem un veicināt **integrācijas politiku**, kurā paredz tiesības un pienākumus, kas ir salīdzināmi ar ES pilsoņu tiesībām un pienākumiem. ES ir izstrādājusi vairākus instrumentus likumīgi uzturošos migrantu integrācijas atbalstam, tostarp Eiropas Integrācijas fondu, integrācijas jautājumiem veltītu Eiropas tīmekļa vietni un Integrācijas rokasgrāmatu politikas veidotājiem un integrācijas speciālistiem.

ES ir apņēmusies veicināt tikpat augstus standartus savā ārējā migrācijas politikā. **Migrantu cilvēktiesību aizsardzības** stiprināšana ir **horizontāla prioritāte** tās sadarbībā ar ārpussavienības valstīm. ES ir apņēmusies pilna palīdzēt stiprināt integrācijas politiku un veicināt migrantu un bēgļu tiesību aizsardzību partnervalstīs. Tas ietver pamattiesību un citu tiesību pieejamības stiprināšanu, piemēram, izglītības un veselības aprūpes pieejamību, tiesības uz darbu, tiesības brīvi pārvietoties, bezvalstiskuma izskaušanu, migrantu patvaļīgas aizturēšanas nepieļaušanu, tiesu iestāžu pieejamību un vienlīdzīgu attieksmi ar valstspiederīgajiem nodarbinātības jautājumos.

Migrantu tiesību nodrošināšana tiek risināta ar visaptverošu starptautisku **tiesisko regulējumu**. Pamata tiesību akti, kas jāpiemēro migrantiem, kā arī valstspiederīgajiem, ir Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencija par bēgļu statusu un tās 1967. gada Protokols, 1954. gada Konvencija par bezvalstnieka statusu, ANO 1961. gada Konvencija par apatridisma samazināšanu, Konvencija par bērna tiesībām, abi ANO Palermo protokoli par migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, Starptautiskā konvencija par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu, ANO Konvencija pret spīdzināšanu un SDO Konvencija par

⁸ 11. pants Padomes Direktīvā 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, OV L 16, 23.1.2004.

pienācīgu darbu mājāsaimniecībās nodarbinātajām personām. Tomēr joprojām nepieciešams veikt būtiskus pasākumus, lai labāk **īstenotu** regulējumu, par ko panākta starptautiska vienošanās, un **īstenotu** migrantu cilvēktiesību aizsardzību, īpaši valstu un reģionu līmenī. Šajā kontekstā būtu īpaši svarīgi izstrādāt politiku un veikt darbības, lai veicinātu nelikumīgā situācijā nonākušu cilvēku cilvēktiesības.

ES dalībvalstis nav parakstījušas **ANO 1990. gada Starptautisko Konvenciju par visu migrējošo darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu tiesību aizsardzību**. Tas, ka minētajā konvencijā nav pietiekami nošķirtas likumīgu un nelikumīgu migrējošo darba ņēmēju ekonomiskās un sociālās tiesības, neatbilst valstu un ES politikai, un tādēļ tas ir kļuvis par būtisku šķērslī. Tomēr pēc būtības ES instrumenti sniedz tālejošu aizsardzību gan likumīgajiem, gan nelikumīgajiem migrantiem, un aizsardzības pasākumi bieži ir plašāki nekā konvencijā paredzētie. Ilgākā termiņā var būt vērts pārskatīt pašreizējo salikto normatīvo satvaru, tostarp varētu apsvērt jaunas konvencijas izstrādi, ar kuru tiktu risinātas visu migrējošo darba ņēmēju tiesības un kura būtu pielāgota 21. gadsimta reālajai situācijai un uzdevumiem.

3.2. Sakārtota, likumīga un droša migrācija

Komisija 2011. gadā atklāja **ES Imigrācijas portālu**⁹, lai informētu migrantus par viņu tiesībām un imigrācijas procedūrām. Portāls sniedz informāciju ārpussavienības valstu valstspiederīgajiem, kas vēlas pārcelties uz ES. Tas sniedz praktisku informāciju par procedūrām katrā dalībvalstī katrai migrantu kategorijai. ES arī apsver iespēju sniegt atbalstu īpašu **Migrācijas un mobilitātes resursu centru** izveidei dažās partnervalstīs nolūkā veicināt pirmsizceļošanas, atgriešanās un reintegrācijas pasākumus.

Jauktās pārvietošanās plūsmas, kuru ietvaros cilvēki ar dažādu izcelsmi un dažādām vajadzībām izmanto vienus un tos pašus maršrūtus un transportlīdzekļus, rada uzdevumus valstīm saistībā ar dažādu grupu vajadzību izskatīšanu. Svarīgi, lai iestādes, pārvaldot šīs plūsmas, nodrošinātu, ka cilvēki, kuriem nepieciešama starptautiskā aizsardzība, to arī saņem un ka attieksmē pret nelikumīgajiem migrantiem tiek ievērota cieņa un viņi netiek kriminalizēti.

Nelikumīgā situācijā nonākuši migranti bieži ir **neaizsargātāki** pret ekspluatāciju un ļaunprātīgu izmantošanu. Nelikumīga migrācija ierobežo migrantu potenciālu sniegt atbalstu savām izcelsmes valstīm un vairo negatīvu attīstības rezultātu iespēju galamērķa valstīm.

ES ir cieši apņēmusies īstenot tiesību aktus un politiku nolūkā samazināt nelikumīgo imigrāciju. Tā veicina legālas migrācijas iespējas, un tās mērķis ir novērst un apkarot nelikumīgo migrāciju, tostarp, izmantojot robežpārvaldību un atgriešanas un atpakaļuzņemšanas politiku. ES arī veic pasākumus, lai **sodītu tos, kas ļaunprātīgi izmanto migrantus**. 2009. gada direktīva par sankcijām pret darba devējiem ir būtisks instruments, kas ietver noteikumus, kuru mērķis ir mazināt juridisko nenoteiktību un novērst nelikumīgo migrantu ekspluatāciju. Šī direktīva neparedz nekādas sankcijas pret darba ņēmējiem migrantiem, kas uzturas nelikumīgi, bet galveno uzmanību pievērš darba devējiem, kas ļaunprātīgi izmanto migrantus, kuri ir neaizsargātā stāvoklī.

ES arī sniedz palīdzību jaunattīstības valstīm to politikas un spēju nostiprināšanā, lai nodrošinātu sakārtotu, likumīgu un drošu migrāciju. Tā atbalsta pienācīga darba nodrošināšanas programmu un veicina politikas virzienus, ar kuriem tiek sekmēta reģionālā darbaspēka mobilitāte. Tā arī veicina integrēto robežu pārvaldību, kas ir veids, kā izveidot **atvērta un drošas robežas** un veicināt tiesību, tostarp tiesību lūgt patvērumu, ievērošanu pie robežas.

⁹ <http://ec.europa.eu/immigration>.

Starptautiskajai sabiedrībai būtu jāpievērš vairāk uzmanības **palīdzības un aizsardzības vajadzībām, kādas rodas migrantiem**, kas vai nu ceļā, vai uzturēšanās laikā uzņemošajās valstīs ir nokļuvuši **smagā humānā vai dzīvību apdraudošā situācijā un briesmās**. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš sievietēm un bērniem vai citiem, kas ir īpaši neaizsargātā stāvoklī.

3.3. Cilvēku tirdzniecība

ES apņemšanās novērst un apkarot migrantu kontrabandu, kā arī strādāt pie cilvēku tirdzniecības izskaušanas ir atspoguļota daudzās iniciatīvās, pasākumos un finansējuma programmās kopš deviņdesmitajiem gadiem. Būtisks solis uz priekšu tika sperts 2011. gadā, pieņemot direktīvu par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību¹⁰. Direktīvā ir ne vien likts uzsvars uz tiesībaizsardzību, bet arī noteikts mērķis novērst noziedzību un nodrošināt cilvēku tirdzniecības upuriem aizsardzību un iespēju atgūties un atkal integrēties sabiedrībā. Arī ES 2012. gada stratēģijā cilvēku tirdzniecības izskaušanai¹¹ ir iekļauti pasākumi, kas vērsti uz labākas sadarbības un koordinācijas panākšanu starp procesu dalībniekiem, kas nodarbojas ar cilvēku tirdzniecības jautājumiem, tostarp valdībām, pilsonisko sabiedrību un starptautiskajām organizācijām. Turpmākās darbības būs, piemēram, pētniecības un projektu finansēšana, platformu izveide, pamatnostādņu un labākās prakses izstrāde, apmācība utt.

Cilvēku tirdzniecība ir prioritārs jautājums ES ārējās sadarbības jomā, un tam sistemātiski pievēršas attiecīgos nolīgumos un partnerībās ar ārpusvalsts valstīm un visos ES dialogos par migrāciju un mobilitāti.

3.4. Galvenie punkti ALD

- *Visām valstīm būtu jānodrošina migrantu cilvēktiesību aizsardzība kā horizontāla politikas prioritāte un būtu jāievēro attiecīgie starptautiskie cilvēktiesību instrumenti.*
- *Visām valstīm būtu jānodrošina cieņpilna attieksme pret migrantiem un jāievēro migrantu pamattiesības un cilvēktiesības neatkarīgi no migrantu juridiskā statusa. Tām būtu jāapņemas aizsargāt patvēruma meklētājus un neaizsargātos migrantus, piemēram, nepavadītus nepilngadīgos, personas, kas cietušas no cilvēku tirdzniecības, sievietes un bērnus, un nodrošināt tiem iespējas īstenot savas tiesības.*
- *Visām valstīm būtu jāizstrādā valsts politika migrantu integrācijai to sabiedrībā un ksenofobijas un diskriminācijas novēršanai un nepieļaušanai, tostarp attiecībā uz cilvēkiem ar migrantu izcelsmi. Tām būtu jāveic stingri pasākumi pret likumīgo un nelikumīgo migrantu visu veidu ekspluatējošu nodarbināšanu, tostarp būtu jāīsteno iedarbīgas sankcijas pret darba devējiem, kas nodarbina ārvalstu darba ņēmējus, kuri uzturas nelikumīgi.*
- *Visām valstīm būtu jāratificē un jāīsteno starptautiskie instrumenti cīņai pret cilvēku kontrabandu un tirdzniecību. Būtu jāizstrādā vai jāuzlabo valsts un reģionālā līmeņa politika cīņai pret cilvēku tirdzniecību, un būtu jāpastiprina sadarbība cilvēku tirdzniecības novēršanas, tirgotāju saukšanas pie atbildības un cietušo aizsardzības jomās.*
- *Būtu jāuzsver tas, cik svarīgi ir sniegt (potenciālajiem) migrantiem informāciju par imigrācijas procedūrām, viņu tiesībām un ekonomiskajiem un sociālajiem apstākļiem iecerētajā galamērķa valstī.*

¹⁰ 2011/36/ES.

¹¹ COM (2012) 286 final.

4. TREŠĀ APAĻĀ GALDA DISKUSIJA. PARTNERĪBU UN SADARBĪBAS STIPRINĀŠANA STARPTAUTISKĀS MIGRĀCIJAS JOMĀ, MEHĀNISMI MIGRĀCIJAS EFEKTĪVAI INTEGRĀCIJAI ATTĪSTĪBAS POLITIKAS VIRZIENOS UN SASKANĪBAS VEICINĀŠANA VISOS LĪMEŅOS

4.1. Partnerība un sadarbība

Efektīvām starptautiskām partnerībām starp valstīm ir būtiska nozīme migrācijas pozitīvās ietekmes maksimālā palielināšanā attiecībā uz izcelsmes valstīm, galamērķa valstīm un pašiem migrantiem.

ES īsteno **visaptverošu dialogu un sadarbību** ar plašu ārpussavienības valstu un reģionu loku visā pasaulē. Šāda sadarbība aptver visas četras vienlīdz svarīgās *GAMM* jomas – i) likumīgās migrācijas nostiprināšanu un mobilitātes veicināšanu, ii) nelikumīgas migrācijas un cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu, iii) migrācijas un mobilitātes ietekmes uz attīstību maksimālu palielināšanu un iv) starptautiskās aizsardzības veicināšanu.

ES ir izveidojusi **reģionālus un divpusējus dialogus** par migrāciju un mobilitāti ar saviem kaimiņiem un citiem prioritārajiem partneriem, un tas ļauj apzināt kopīgās prioritātes sadarbībai pa migrācijas maršrutiem. Ir izveidoti divi īpaši divpusējie satvari – **Mobilitātes partnerības** un **Migrācijas un mobilitātes kopīgās programmas** – ciešākai un konkrētām vajadzībām pielāgotai operatīvai sadarbībai ar partnervalstīm visās *GAMM* jomās. Tiek panāktas vienošanās par attiecīgiem **juridiskiem instrumentiem**, un tie tiek īstenoti, tostarp nolīgumi par vīzu atvieglotu izsniegšanu (kopā ar atpakaļuzņemšanas nolīgumiem), nolūkā atvieglot tiešus personiskus kontaktus starp ES un tās prioritārajiem partneriem. Tiek finansētas daudzas programmas un pasākumi.

Visiem politiskajiem dialogiem par migrāciju un attīstību vajadzētu būt iekļaujošiem un attiecīgā gadījumā iesaistīt nevalstiskos procesa dalībniekus, piemēram, privāto sektoru, darba devēju un darba ņēmēju organizācijas, akadēmiskās aprindas un pilsonisko sabiedrību un – īpaši – arī migrantu un cilvēktiesību organizācijas.

4.2. Migrācijas iestrāde attīstības politikas virzienos

Imigrācijas un emigrācijas aspektu iestrāde visu līmeņu attīstības stratēģijās ir **būtisks pirmais solis nolūkā veicināt pārvaldības satvarus migrācijas un mobilitātes attīstības potenciāla maksimālai izmantošanai**. Tomēr gūtie panākumi nav pietiekami, īpaši attiecībā uz partnervalstu stratēģijām, piemēram, nabadzības mazināšanas stratēģijas dokumentiem (*PRSP*).

“Migrācijas integrāciju” valstu attīstības stratēģijās nepieciešams veicināt vēl vairāk. Par sākumpunktu pieņemot partnervalstu attīstības modeli, mērķus un prioritātes, pasākumi, kas vērsti uz migrācijas iestrādi valsts un nozaru attīstības stratēģijās, var būtiski uzlabot **atbildību** par darbībām, to **ilgtspējību** un **saskaņotību**, lai panāktu maksimālu ietekmi uz attīstību. Darbības būtu jābalsta uz daudzu ieinteresēto personu pieeju, iesaistot visas attiecīgās ministrijas.

Turpmāks progress nepieciešams arī **līdzekļu devēju**, tostarp Komisijas līmenī. Komisija ir spējusi nozīmīgus soļus, lai integrētu migrāciju kā prioritāru jomu ārējā sadarbībā, **laikposmā no 2004. līdz 2012. gadam saistībās paredzot gandrīz vienu miljardu euro vairāk nekā 400 projektiem, kas saistīti ar migrāciju**. ES ārējā sadarbībā ir gūti būtiski rezultāti migrācijas pārvaldības spēju veidošanā saskaņā ar ES ārējās migrācijas politiku un nabadzības mazināšanas mērķiem.

Tomēr, ņemot vērā pieaugošo cilvēku mobilitāti, ir nepieciešams pielikt vēl lielākus pūliņus, lai panāktu, ka ES attīstības iniciatīvas tādās jomās kā, piemēram, nodarbinātība,

cilvēktiesības, tirdzniecība, lauksaimniecība vai vide, balstās uz to, ka tiek pilnībā atzīts labi pārvaldītas migrācijas un mobilitātes attīstību veicinošais potenciāls.

Lai atbalstītu darbu pie attīstības procesa dalībnieku kopīgas izpratnes veidošanas par migrācijas nozīmi, ir nepieciešams vairāk datu par to, kā migrācija var veicināt vai kavēt virzību uz attīstības mērķu sasniegšanu, īpaši nozarēs, kuras visvairāk ietekmē demogrāfiskie un darbaspēka aspekti. Nepieciešami arī līdzekļi, kā **šīs zināšanas iestrādāt darbības norādēs**, citādi politiskā apņemšanās migrācijas integrēšanas jomā paliks neizpildīta.

Komisija 2005. gadā pirmā sāka izmantot **migrācijas profilus** attīstības plānošanā, atzīstot tos par efektīvu līdzekli, kā izstrādāt salīdzināmus datus un sniegt atbalstu politikas izstrādei migrācijas jomā. Īsi migrācijas profili var būt noderīgs salīdzināmu datu avots par migrācijas plūsmām, proti, izmantojot galvenos rādītājus, ko izstrādājusi Pasaules mēroga migrācijas grupa (**GMG**), un ceļvedi *Migration Profiles – making the most of the process* (Migrācijas profili – kā gūt vislielāko labumu no procesa).

Pēdējo gadu laikā ES ir sniegusi spēcīgu atbalstu **paplašinātajiem migrācijas profiliem**, kas apvieno visas kādā konkrētai valstij specifiskā procesā ieinteresētās personas. Atbildība ir partnervalstij, un ilgtspēja tiek panākta, veidojot saistītas spējas. Komisija ir apņēmusies sniegt atbalstu partnervalstīm, kuras vēlas izmantot paplašinātos migrācijas profilus, lai labāk izprastu visu migrācijas ietekmi uz to ekonomisko, sociālo un vides attīstību un balstītu uz tiem mērķtiecīgākas politiskās darbības.

Migrācijas efektīvai integrācijai attīstības politikas jomās būtiski svarīga ir efektīva **politikas saskanība**, un to būtu jācenšas panākt attiecīgajos līmeņos un starp tiem, tostarp valstu satvaros, piemēram, *PRSP*, kā arī reģionālajā, vietējā un daudzpusējā līmenī. Pati ES var būt labs piemērs tam, kā reģionālā sadarbība var veicināt **politikas saskaņotību attīstībai (PCD)** migrācijas jomā. *PCD* pienākums ir paredzēts ES līgumā, un tā īstenošanai ir izstrādāti vairāki darbības instrumenti, tostarp pusgada ziņojumu sistēma¹².

Vietējo iestāžu veikta attīstības plānošana nodrošina to, ka migrācijai un attīstībai tiek pievērsta lielāka uzmanība diskusijās. Būtiska loma ir pilsētu pašvaldībām, jo lielāka migrācija un **urbanizācija** ir savstarpēji saistīti jautājumi, kas būtiski ietekmē sabiedrību visā pasaulē. Pilsētām piemīt sociālo pārmaiņu katalizatora potenciāls. Taču pilsētām globālajos dienvidos jārisina arī būtiski uzdevumi, tostarp saistībā ar to, kā panākt ilgtspējīgu urbanizāciju. Būtu jāveicina zināšanu un pieredzes apmaiņa starp pilsētām par tādiem jautājumiem kā piekļuve darba tirgum, integrācija, pilsētplānošana un infrastruktūra, kā arī, piemēram, veidojot pasaules mēroga pilsētu un pilsētreģionu tīklu par šiem jautājumiem – kā veicināt ieguldījumu, kādu migranti var dot pilsētai / reģionam.

4.3. Migrācijas pārvaldības daudzpusēja saskanība

Komisija atzīst ģenerālsekretāra īpašā pārstāvja starptautiskās migrācijas un attīstības lietās (*SRS*) būtisko ieguldījumu migrācijas un attīstības jautājumu aktualizēšanā, kā arī *GMG* potenciālo lomu kā starpaģentūru koordinācijas struktūrai migrācijas jautājumos. Pastiprinot koordināciju starp visām attiecīgajām ANO aģentūrām ar migrāciju saistītos jautājumos, varētu būtiski veicināt saskaņotāku globālo politiku migrācijas un attīstības jomā. Starptautiskajai migrācijas organizācijai (*SMO*), kas ir vadošā starptautiskā organizācija šajā jomā, būtu jāuzņemas proaktīva loma koordinācijas stiprināšanā ar ANO sistēmu. Šajā nolūkā būtisku lomu var spēlēt *SRS*, īpaši, nodrošinot ANO sistēmas, tostarp *GMG*, efektīvu vadības koordināciju. Vispasaules forums par migrāciju un attīstību (*GFMD*) ir izrādījis vērtīgs forums godīgām un atklātām diskusijām un ir stiprinājis dialogu un apmaiņu ar

¹² Komisijas dienestu darba dokuments *EU 2011 Report on Policy Coherence for Development*, SEC(2011) 1627 final.

procesa dalībniekiem no pilsoniskās sabiedrības, tostarp migrantu organizācijām. Pateicoties savam neformālajam raksturam, šis process ir iedibinājis uzticību iesaistīto ieinteresēto personu vidū, un tā būtu jā saglabā. Turpmāku progresu varētu panākt attiecībā uz *GFMD* ieteikumu īstenošanas pēcpasākumiem un uzraudzību. Turklāt saskaņā ar 2014. gada *GFMD* prezidentūras prioritātēm turpmāk pūliņi būtu jā veltī *GFMD* attīstības ievirzes stiprināšanai.

ES arī turpmāk būs aktīva un apņē mīga daudzpusējās sadarbības partnere. ES kā tiesību subjektam ar īpašu kompetenci migrācijas un attīstības jomā un saskaņā ar Lisabonas līgumu vajadzētu spē t pildīt atbilstīgu lomu visās attiecīgajās starptautiskās migrācijas struktūrās.

4.4. Galvenie punkti ALD

- *Visām valstīm būtu jāiesaistās starptautiskā dialogā un sadarbībā ar attiecīgiem partneriem, lai noteiktu kopīgas prioritātes un stiprinātu divpusēju un reģionālu migrācijas pārvaldību. Jāturpina efektīvi iesaistīt pilsonisko sabiedrību migrācijas un attīstības plānošanā pasaules, reģionālā, valsts un vietējā mērogā.*
- *Līdzekļu devējiem un citiem attīstības procesa dalībniekiem būtu savā attīstības politikā un instrumentos efektīvi jāiekļauj migrācijas un mobilitātes jautājumi. Arī turpmāk būtu jāapkopo dati, kas apliecina saiknes starp cilvēku mobilitāti un attīstību, un būtu sīkāk jāizstrādā darbības instrumenti migrācijas integrācijas atbalstam.*
- *Lai maksimāli izmantotu migrācijas sniegtos ieguvumus attīstībai, nepieciešams vairāk strādāt pie pietiekamas zināšanu bāzes izveides. Būtu jāvienojas par to, kādi dati un ziņojumi ir nepieciešami, lai sniegtu uzticamus un salīdzināmus pārskatus par migrācijas jautājumiem reģionālā un pasaules līmenī. Būtu jāizpēta mehānismi, kā veikt valstu datu, piemēram, migrācijas profilu, apmaiņu. Būtu jārosina iniciatīvas nolūkā sniegt atbalstu valstīm, lai stiprinātu to spējas vākt un analizēt datus par saiknēm starp migrāciju, mobilitāti un attīstību. Būtu jāveicina efektīva koordinācija datu vākšanas un pasaules mēroga pētniecības jomā.*
- *ANO aģentūrām un starptautiskajām organizācijām būtu jāiesaistās pilnībā integrētā un koordinētā starptautiskā migrācijas programmā, lai līdz minimumam samazinātu kompetences pārklāšanos un ierobežoto resursu nelietderīgu izmantojumu.*

5. CETURTĀ APAĻĀ GALDA DISKUSIJA. STARPTAUTISKĀ UN REĢIONĀLĀ DARBASPĒKA MOBILITĀTE UN TĀS IETEKME UZ ATTĪSTĪBU

5.1. Darbaspēka mobilitāte

ES ir unikāls piemērs tam, kā var panākt reģionālo integrāciju un kā tā veicina attīstību. Tā ir izveidojusi vienotu ekonomisko telpu un vienotu brīvas pārvietošanās telpu, kurā vairāk nekā 480 miljoni Eiropas pilsoņu var brīvi ceļot, mācīties, strādāt un dzīvot. ES pakāpeniski veido **integrētu ES darba tirgu** un ir izveidojusi sistēmas profesionālās kvalifikācijas atzīšanai un sociālo un pensiju tiesību pārnesamībai starp dalībvalstīm. Darbaspēka mobilitāte ES iekšienē ir devusi daudzus ieguvumus, tostarp padziļinājusi ekonomisko konvergenci un dalīšanos ar prasmēm starp dalībvalstīm, vairojusi naudas pārvedumu skaitu ES iekšienē un mazinājusi saspringto situāciju darbaspēka tirgos, kas saskaras ar lielu bezdarbu. ES tiesību instrumenti¹³ paredz ārpussavienības valstu valstspiederīgajiem mobilitātes tiesības, kas tiem ļauj apmesties un strādāt citā dalībvalstī.

¹³ Pastāvīgas uzturēšanās direktīva (2003/109/EK) vai Zilās kartes direktīva (2009/50/EK).

Mūsdienu **ekonomikā**, kurā valda liela konkurence un **globalizācija**, un neraugoties uz pašlaik augsto bezdarba līmeni ES, ārpussavienības valstu valstspiederīgo imigrācijai nodarbinātības nolūkos arī būs sava loma ES centienos izveidot augsti kvalificētu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kas spēj risināt demogrāfisko un ekonomisko izmaiņu radītos uzdevumus. ES ir apņēmības pilna vislietderīgāk izmantot savu vietējo darbaspēku, tostarp migrantus, kuri jau likumīgi uzturas ES, vienlaikus paverot iespējas likumīgai ekonomiskajai migrācijai jomās, kurās rodas darbaspēka un prasmju trūkums.

Starptautiskajai (darbaspēka) mobilitātei pieaugot, nepieciešams pastiprināt pūliņus tādās jomās kā ārvalstu kvalifikācijas atzīšana, pensiju tiesību un citu sociālo tiesību pārnesamības izpēte, tostarp, ja iespējams, starptautiskā līmenī. Piemēram, Sociālās aizsardzības starpāģentūru padomei, par kuru G20 vienojās 2011. gadā, būtu jāapsver migrantu sociālās aizsardzības jautājuma risināšana.

Reģionālā darbaspēka mobilitāte ir būtiska migrācijas iezīme arī jaunattīstības reģionos, kur tā ir būtiska dzīves apstākļu stratēģija. Darbaspēka mobilitāte veicina labāku atbilstību starp darba tirgus piedāvājumu un pieprasījumu. Norisinoties pārmaiņām bagātības sadalījumā pasaulē, vairākas jaunattīstības valstis arvien vairāk kļūst par starpreģionālās darbaspēka migrācijas galamērķa valstīm. Pasaules ekonomikas krīzes rezultātā ir pieaugusi darbaspēka mobilitāte no ES dalībvalstīm uz dažām Latīņamerikas un Āfrikas valstīm. Tomēr darbaspēka migrācijas pārvaldības sistēmas daudzās galamērķa valstīs, kurās ir zemi un vidēji ienākumi, joprojām ir vājas, un tās būtu jāstiprina, lai veicinātu migrācijas ietekmi uz attīstību un nodrošinātu migrējošo darba ņēmēju atbilstīgu aizsardzību un pienācīgus darba standartus.

Īpaša uzmanība šajā jomā būtu jāpievērš arī **reģionālo organizāciju** lomai, jo tām ir labas iespējas uzlabot reģionālās darbaspēka mobilitātes pārvaldību. ES ir gatava dalīties pieredzē par darbaspēka mobilitātes pārvaldību, tostarp par reģionālajām organizācijām valstīs, kurās ir zemi un vidēji ienākumi.

5.2. Galvenie punkti ALD

- *Esošie šķēršļi cilvēku mobilitātei būtu jāpārskata visām valstīm, lai likvidētu šķēršļus, kas nav attaisnojami no drošības viedokļa un nevajadzīgi traucē ekonomikas konkurētspējai un reģionālajai integrācijai. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš bona fide ceļotāju piekļuves atvieglošanai un dokumentu saņemšanas izmaksu un ar darbā pieņemšanu saistīto maksu samazināšanai. Šajā kontekstā būtu jāapsver konferences sarīkošana ANO ietvaros par starptautisko darbaspēka mobilitāti un attīstību.*
- *Būtu jāatbalsta procesi un reģionālās organizācijas, kas iesaistītas sakārtotas migrācijas un mobilitātes veicināšanā reģiona iekšienē starp jaunattīstības valstīm.*
- *Būtu jāveicina darbaspēka mobilitāte reģiona iekšienē, prasmju attīstības programmas un prasmju sertificēšanas un atzīšanas shēmas, īpaši nozarēs, kurās trūkst apmācītu darbinieku un kuras varētu gūt labumu no migrējošiem darba ņēmējiem. Vienlaikus ir nepieciešami ticami pārskati par prasmju vajadzību tendencēm reģionos¹⁴, uz ko balstīt prasmju attīstības programmas un mobilitātes iespējas.*
- *Būtu jāveicina cirkulārā migrācija, lai veicinātu izcelsmes un galamērķa valstu ekonomisko un sociālo attīstību.*

¹⁴ Šai nolūkā ES ir izveidojusi Prasmju panorāmu (pašlaik tiek izstrādāta plašāk): <http://euskillspanorama.ec.europa.eu/>.

- *Būtu jāveicina efektīva piekļuve sociālajam nodrošinājumam uzņemošajās valstīs, kā arī sociālo un pensijas tiesību pārnesamība, tostarp, pamatojoties uz divpusējiem vai reģionāliem nolīgumiem, jo arī tas varētu veicināt mobilitāti un cirkulāro migrāciju, kā arī atturēt no nelikumīga darba.*

6. KAS BŪTU JĀDARA ES – NĀKAMIE SOĻI ATTĪSTĪBAS UN MIGRĀCIJAS SAIKNES PAPLAŠINĀŠANAI

Iepriekš minētie galvenie punkti ir adresēti pasaules sabiedrībai. Tomēr daudz ko var un vajadzētu paveikt pašas ES politikas un programmu kontekstā.

ES ārējās migrācijas politikas ietvaros jau ir gūts ievērojams progress, panākot migrācijas uz ES maksimālu ietekmi uz izcelsmes valstu attīstību. ES ir apņēmusies turpināt darbu programmas „tradicionālajās” jomās (naudas pārvedumi, diaspora, intelektuālā darbaspēka emigrācija, cirkulārā migrācija).

Tomēr partnervalstu uzdevumi un iespējas saistībā ar attīstības un migrācijas saikni ir plašāki un sarežģītāki par līdz šim risinājumiem. Komisija panāks, ka turpmākā ES rīcība attīstības un migrācijas jomā kļūs patiešām **visaptveroša**, pievēršoties visai pozitīvajai un negatīvajai ietekmei, kāda dažādām migrācijas izpausmēm ir uz ilgspējīgu **ekonomisko, sociālo un vides attīstību gan izcelsmes, gan galamērķa valstīs**, kurās ir zemi un vidēji ienākumi. Tādēļ ir nepieciešama galvenā uzsvāra pārbīde, rīcības centrā izvirzot attīstības jautājumus. Lai šo holistisko pieeju pārvērstu rīcībā, nepieciešami pasākumi, ar kuriem labāk risinātu vairākus jautājumus, tostarp

- **jāpaplašina rīcība migrācijas un attīstības „tradicionālajās” jomās, aptverot dienvienu-dienvidu kontekstu**, šajā sakarā īpaši apzinot veidus, kā veicināt naudas pārvedumu plūsmas starp jaunattīstības valstīm un sniedzot atbalstu pētniecībai, lai labāk izprastu, kāda loma kā attīstības procesu dalībniekiem savās izcelsmes valstīs ir diasporām, kas dzīvo valstīs, kurās ir zemi un vidēji ienākumi;
- jāizskata veidi, kā samazināt ar migrāciju un mobilitāti saistītas izmaksas un palielināt ieguvumus **galamērķa valstīs**, kurās ir zemi un vidēji ienākumi, īpašu uzmanību pievēršot plūsmām reģionu iekšienē. Šajā sakarā būtu jāveicina **saskanība starp valstu nodarbinātības politiku un aktīvu darbaspēka migrāciju**;
- jāpadziļina izpratne par **migrācijas sociālo un ekonomisko ietekmi** uz attīstību, īpaši tādās jomās kā veselība, izglītība, nodarbinātība un lauksaimniecība;
- jāveic pasākumi, lai **piespiedu migrāciju pilnībā integrētu attīstības un migrācijas programmā** un nodrošinātu, ka bēgļi un citi piespiedu migranti tiek iekļauti ilgtermiņa attīstības plānošanā. Konkrēti, Komisija aktīvi strādās pie tā, lai ieilgušas bēgļu situācijas tiktu iekļautas attīstības programmā, nodrošinot to, ka uzņemošo valstu valdības ņem vērā viņu situāciju un, ja iespējams, dod ieguldījumu tās risināšanā, lai novērstu turpmākas pārvietošanas un stiprinātu centienus rast ilgspējīgus risinājumus;
- sīkāk jāizpēta un jārod risinājumi saiknēm starp **klimata pārmaiņām, vides degradāciju un migrāciju**, tostarp, pielāgošanās klimata pārmaiņām un katastrofu riska mazināšanas nozīmīgums cilvēku pārvietošanas mazināšanā un migrācijas kā stratēģijas loma pielāgošanās un katastrofu riska mazināšanas stiprināšanā;
- sīkāk jāizpēta saiknes starp **mobilitāti un attīstību**, tostarp saistība starp iekšējo un starptautisko mobilitāti un starp mobilitāti un urbanizāciju.

Turklāt Komisija *GAMM* un Pārmaiņu programmas ietvaros veicinās **migrācijas pārvaldību un efektīvu politikas saskanību** visos līmeņos, lai izmantotu migrācijas un mobilitātes attīstības veicināšanas potenciālu. Komisija jo īpaši

- i. veicinās **migrācijas integrāciju attīstības stratēģijās**. Attiecībā uz pašas ES sadarbību attīstības jomā Komisija arī turpmāk piešķirs mērķtiecīgu tematisku finansējumu un divkāršos pūliņus, lai attiecīgos gadījumos migrācijas dimensiju iekļautu citu nozaru attīstības iniciatīvās. Turklāt tā ir gatava palīdzēt jaunattīstības valstīm migrācijas integrēšanā, tostarp sniedzot atbalstu paplašinātajiem migrācijas profiliem un valstu migrācijas stratēģijām;
- ii. **stiprinās migrācijas pārvaldību un sadarbību jaunattīstības valstīs un to starpā**, īpaši reģionālā līmenī, lai uzlabotu attīstības rezultātus izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstīs. Komisija ir gatava sniegt atbalstu spēju veidošanai visās attiecīgās jomās, tostarp veicot īpašo zināšanu apmaiņu par migrantu cilvēktiesību aizsardzību, integrāciju, darba migrācijas sistēmām, patvērumu un starptautisko aizsardzību, cīņu pret cilvēku kontrabandu un tirdzniecību, integrētu robežpārvaldību, utt. Šādiem pasākumiem būtu pilnībā jāatbilst ar migrāciju saistītiem mērķiem, kas noteikti attiecīgās attīstības stratēģijās;
- iii. vēl vairāk veicinās **uz migrantiem centrētu pieeju** kā pārnozaru prioritāti visās ES darbībās migrācijas un attīstības jomās, kuru mērķis ir sniegt atbalstu migrantiem, lai tie kļūtu par efektīvākiem attīstības procesu dalībniekiem. Izstrādājot iniciatīvas, būtu jāapzinās to ietekme individuālā un kopienas līmenī, tostarp uz pašiem migrantiem, uzņemošajām kopienām un palicējiem.

Komisija *GAMM* pārskatā, ko publicēs ik pēc diviem gadiem, kā arī savos ziņojumos par Pārmaiņu programmas īstenošanu sniegs pārskatu par panākumiem, kādi gūti ar iepriekš izklāstītajām iniciatīvām.

7. SECINĀJUMI

ES starp Eiropas valstīm ir izveidojusi telpu, kurā cilvēki brīvi pārvietojas, un tas ir iedvesmas avots daudzviet pasaulē. Partnerības garā ES ir pirmā uzsākusi ārējo migrācijas politiku, to veidojot līdzsvaroti un visaptveroši. ES ir lielākā līdzekļu devēja pasaulē attīstības palīdzībai un arī turpmākajos gados sniegs būtisku atbalstu. ES ir gatava dalīties pieredzē ar ieinteresētām valstīm un organizācijām. ES pauž cerību, ka ALD 2013. gadā būs sākums jaunai pasaules mēroga sadarbības ērai migrācijas un attīstības jomā.

Komisija aicina visas attiecīgās aģentūras un starptautiskās organizācijas, kas darbojas migrācijas un attīstības jomā, īstenot **saskanīgāku, visaptverošāku un labāk koordinētu pieeju pasaules mērogā**. Tas ir nepieciešams, lai ļautu pasaules sabiedrībai maksimāli izmantot iespējas un risināt ar starptautisko migrāciju saistītos uzdevumus. Mūsdienų globalizētajā pasaulē visām valstīm jārisina līdzīgi uzdevumi, arī saistībā ar migrāciju un attīstību. Tomēr valstu pieeja situācijai atšķiras, jo atšķiras to prioritātes, lielums, demogrāfiskās un ekonomiskās iezīmes. Tādēļ nepieciešama starptautiska sadarbība, nodrošinot, ka cilvēki, kas pārvietojas, meklējami labāku dzīvi, var īstenot savas tiesības drošā vidē.

Komisija aicina **attīstības** politikas veidotājus un īstenotājus ciešāk iesaistīties attīstības un migrācijas saiknes stiprināšanā, gan labāk integrējot migrācijas un mobilitātes jautājumus attīstības plānošanā, gan ciešāk iesaistoties attiecīgos starptautiskos forumos. Attīstības procesi balstās uz mobilitāti, kas ir nepieciešama, lai panāktu efektīvu darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma saskaņotību un veicinātu sociālā, finanšu un cilvēkkapitāla

pārvietošanos. Attīstība arī veicina mobilitāti, nodrošinot vairāk resursu, lai cilvēki migrētu, meklējot iespējas. Dzinējspēks mobilitātei nākotnē būs vairāki procesi, tostarp pasaules mēroga pārmaiņas bagātības sadalījumā, reģionālā un pasaules mēroga ekonomiskā integrācija un vides degradācija saistībā ar klimata pārmaiņām. Tādēļ, lai atbilstu 21. gadsimta prasībām, attīstības plānošanā pilnībā jāintegrē migrācijas un mobilitātes attīstību veicinošā loma un jāatzīst efektīvas migrācijas pārvaldības būtiskā loma, mazinot migrācijas potenciālo negatīvo ietekmi uz attīstību.

Visbeidzot, Komisija aicina **migrācijas** politikas veidotājus un īstenotājus migrācijas politikā pilnībā ņemt vērā attīstības aspektus un stiprināt savu atbildību par visu migrantu cilvēktiesību ievērošanas un aizsardzības nodrošināšanu, izmantojot visas migrācijas pārvaldības dimensijas. Migrācija un mobilitāte saistās ar brīvību. Tās saistās ar iespēju un spēju radīšanu katram indivīdam ietekmēt savus dzīves apstākļus gan ekonomiskā, gan sociālā ziņā. Cilvēktiesību ievērošana neskar tikai konkrētu personu vien, tās ietekme ir daudz dziļāka, jo no tās ieguvēji ir gan izcelsmes sabiedrība, gan sabiedrība, kurā migranti dzīvo un strādā. Stratēģija, dodot personām iespēju izmantot savas tiesības, nes labumu gan efektīvai migrācijas pārvaldībai, gan ilgtspējīgai attīstībai.

ALD 2013. gadā būtu jāveicina pašreizējo pasaules mēroga uzdevumu risināšana, īpaši veicinot migrācijas un mobilitātes iekļaušanu kā uzskatāmu pārnozaru prioritāti attīstības pamatprogrammā pēc 2015. gada un atzītu globālo attīstību veicinošo faktoru.